

**Teollisuus
liitto**

**Talouden ja
työllisyyden näkymät
marraskuu 2024**

Tutkimusyksikkö 6.11.2024

**Teollisuuden
suhdannekäännne
jäänyt vielä
hauraaksi**

**Vahvempi käänne
siirtymässä ensi
vuodelle**

**Työllisyys
heikkenee tätä
menoa**

Diapaketin sisältö:

1. Talouden ja teollisuuden tilanne

- Teollisuuden syksy odotuksia heikompi (diat 3–7)
- Inflaatio jo alle tavoitetason (dia 8)
- Teollisuuden trendikuvaajat (diat 9–10)

2. Työllisyyden kehitys

- Työllisyys Suomessa (diat 11–15)
- Työttömyyden alueelliset erot (dia 16)

3. Teollisuusliiton jäsenten työllisyyden kehitys

- Jäsenten työllisyystilanne (diat 17–21)
- Työttömyys ja lomautukset liiton sopimusaloilla (diat 22–23)

4. Suhdannenäkymät

- Kiihtyvä korkojen lasku tukee taloutta (diat 24–26)

5. Liitteet: Suhdannekuvat (diat 27–31)

1. Talouden ja teollisuuden tilanne marraskuussa 2024

Teollisuuden syksy on mennyt odotettua heikommin

Trumpin valinta kasvattaa epävarmuutta myös Suomen teollisuuden kehityksestä

- Taloudesta ja teollisuudesta tulee yhä ristiriitaisia uutisia. Yleisvire kuitenkin ollut enemmän myönteinen viimeisen kuukauden aikana.
- Korot ovat aiempaa matalammat Euroopassa. Korkojen laskun ennustetaan jatkuvan aiemmin ennustettua nopeampana, kun inflaatio saadaan kuriin muissakin euromaissa.
- Suomessa kuluttajien luottamus on kohentunut jonkin verran. Erityisesti on parantunut kuluttajien näkemys omasta taloustilanteesta vuonna 2025.
- Yritykset irtisanovat väkeä juuri nyt, kun suhdanne on kääntymässä paremmaksi. Yleensä suhdannekäänteessä ei irtisanota väkeä.
- EK:n ja Teollisuusliiton suhdannekyselyjen mukaan syksy 2024 on ollut teollisuuden tuotannon osalta odotettua heikompi.
- Yhtenä syynä on euroalueen talouden heikkous. Erityisesti Saksan teollisuuden suhdannekäännettä odotellaan, sillä Saksan taloustilanne heijastuu Suomen vientikysyntään.
- Trumpista Yhdysvaltojen presidentti. Ennakkoon tätä pidettiin Suomen talouden kannalta kehnompänä vaihtoehtona.

Ennusteet:

Talouden näkymät ovat säilyneet samoina vuosien 2024 ja 2025 osalta

Teollisuuden tuotanto kasvaa ensi vuonna

Suomi	2024e	2025e
Kokonaistuotanto (BKT)	-0,3 %	+1,5 %
Teollisuustuotanto	-1,4 %	+2,7 %
Vienti	-1,3 %	+3,9 %

Talouden ennusteita:

- Tutkimusyksikkö on vetänyt yhteen eri ennustelaitosten* arviot.
- Ennusteissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta suuntaan tai toiseen kesän jälkeen.
- Kokonaistuotanto (BKT) alenee tänä vuonna vuositasolla.
- Viennin ennustetaan kasvavan ripeästi vuonna 2025.

* Lähteet: OP, Valtiovarainministeriö, Labore, ETLA, PTT, Suomen Pankki, Handelsbanken, Nordea ja Danske Bank. Ennusteet ilmestyneet 3.9–16.10.2024.

Teollisuus:

Teollisuustoiminta odottaa yhä kysynnän virkistymistä

Vuodesta 2025 tulossa teollisuudelle kasvuvuosi

Elokuun 2024 tunnuslukuja* (TK 10.10.2024):

- Teollisuustuotannon määrä: kuukausimuutos -0,5 %. Vuosimuutos +2 %. (Ks. dia 9.)
- Uusien tilausten arvon (€) muutos: kuukausimuutos -0,5 % ja vuosimuutos -2 %. (Ks. dia 10.)
- EK:n suhdannebarometrin (28.10.) mukaan teollisuustuotannon määrä kasvaa loppuvuonna. Syksy on mennyt hieman heikommin kuin edellisessä heinäkuun barometrissa ennakoitiin.
- Kemianteollisuuden tuotanto on jäänyt odotuksista vuonna 2024. Kesällä EK:n barometrissa ennakoitiin selkeää kasvua, mutta tuotanto on pysynyt ennallaan.
- Teollisuusliiton tuore suhdannekysely (4/2024) antaa heikomman kuvan teollisuuden suhdanteesta kuin EK:n suhdannebarometri. Käännettä parempaan ei ole tapahtunut, ja lasku jatkuu loppuvuonna. (Ks. seuraava dia 7.)

*Luvut ovat kausitasoitettuja

Teollisuusliiton suhdannekysely (4/2024):

Teollisuuden vaikeudet jatkuvat lähikuukausien aikana

Odotettua käännettä parempaan ei luvassa loppuvuonna

1. Metalliteollisuuden tilanne jatkuu vaikeana

- Tutkimusyksikön aiempi suhdannekysely (3/2024) ennakoி, että tuotannon väheneminen lähes pysähtyisi. Uusimman kyselyn (4/2024) mukaan tuotantomäärän lasku jatkui. Loppuvuonna tuotanto vähenee entisestään.

2. Kemianteollisuuden näkymät ovat myös heikenneet

- Syksyllä tuotanto on vähentynyt voimakkaasti. Loppuvuonna tuotannon alamäki jatkuu, tosin loivempana.

3. Puutuoteteollisuuden suhdannetilanne on yhä vaikea

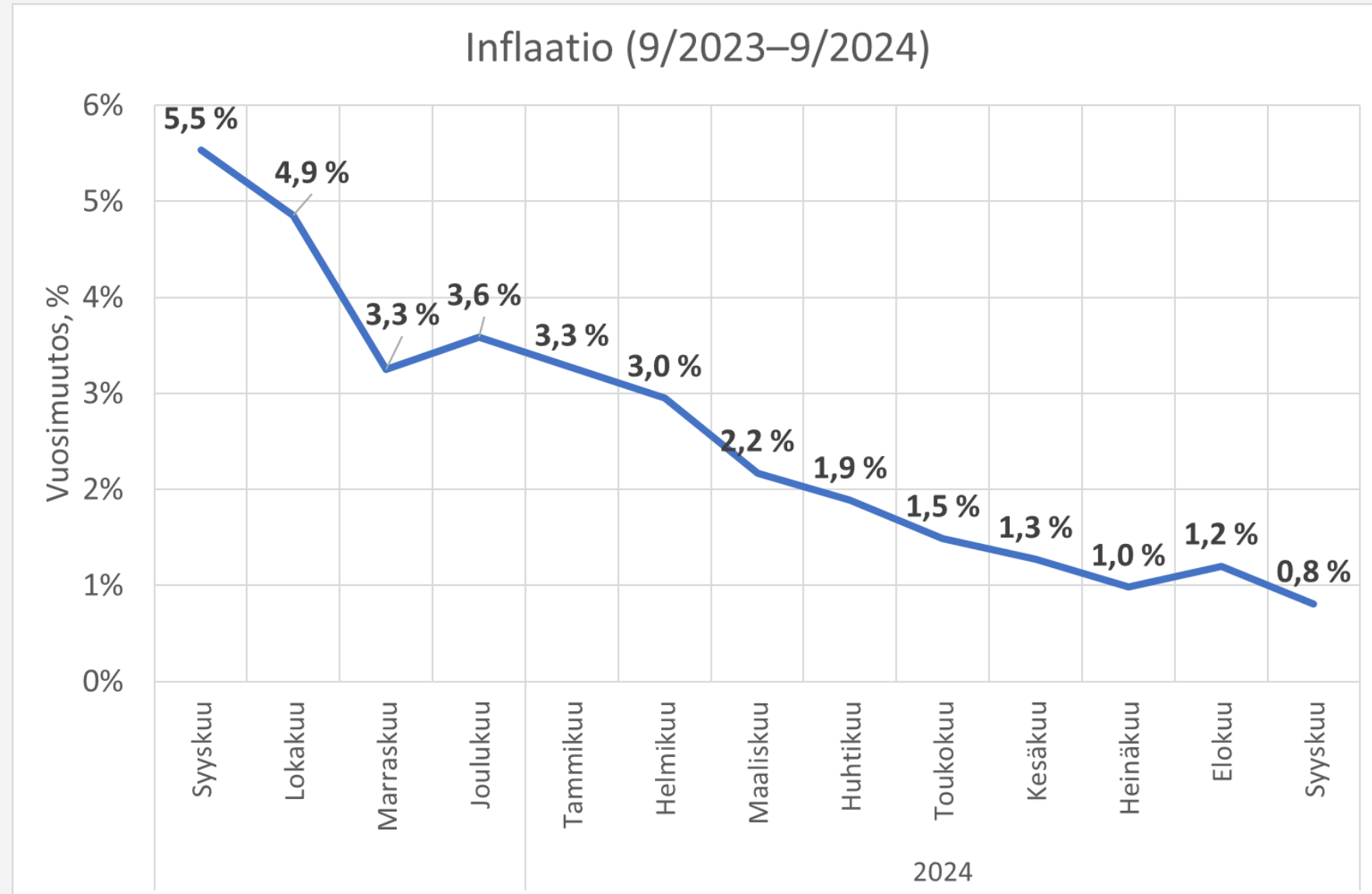
- Heikosta lähtötilanteesta huolimatta tuotantomäärien aleneminen jatkuu loppuvuoden aikana. Suhdannetta voi siis pitää erittäin heikkona.

- Lokakuussa toteutettuun Teollisuusliiton suhdannekyselyyn (4/2024) vastasi 820 pääluottamusmiestä.
- Vastausprosentti oli hyvä, 42 %.

Inflaatio:

**Arvonlisäveron
1,5 %-yksikön
nosto ei näkynyt
inflaatiossa vielä
syyskuussa**

**Inflaation
tavoitetaso olisi
noin 2 %,
nollainflaatio
haittaa
talouskasvua**

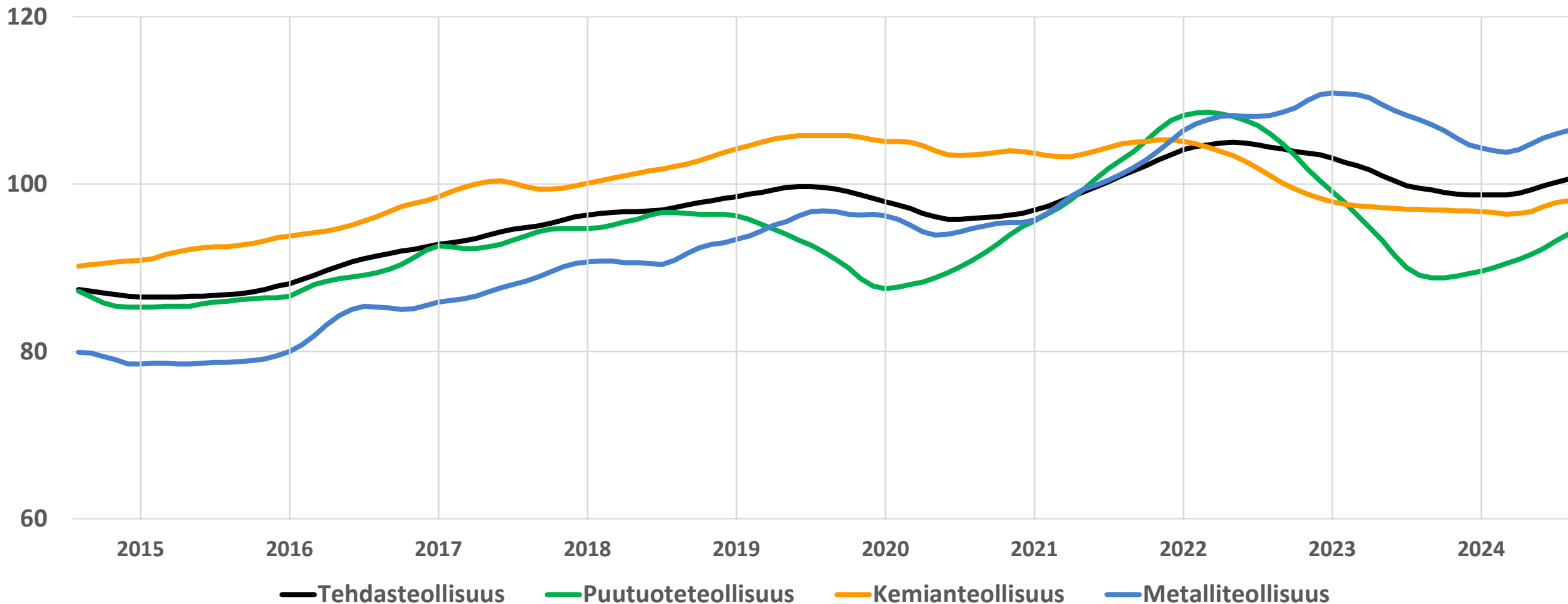

Teollisuuden tuotannon määrän kehityksen trendi (8/2014–8/2024)

Teollisuuden volyymi-indeksi kuvaa yritysten tuotannon määrän kehitystä. Tuotteiden hintakehitys (€) ei vaikuta indeksin arvoihin.

Indeksi kuvaa tuotannon määrän suhteellista muutosta. Kunkin kuukauden indeksipisteluku ilmoittaa, mikä osuus (%) tuotannon määrä on vuoden 2021 tuotannon määrästä. Indeksi kertoo, miten tuotanto on muuttunut. Sen sijaan se ei kerro, millä toimialalla tuotanto on suurinta.

Indeksi (2021=100)

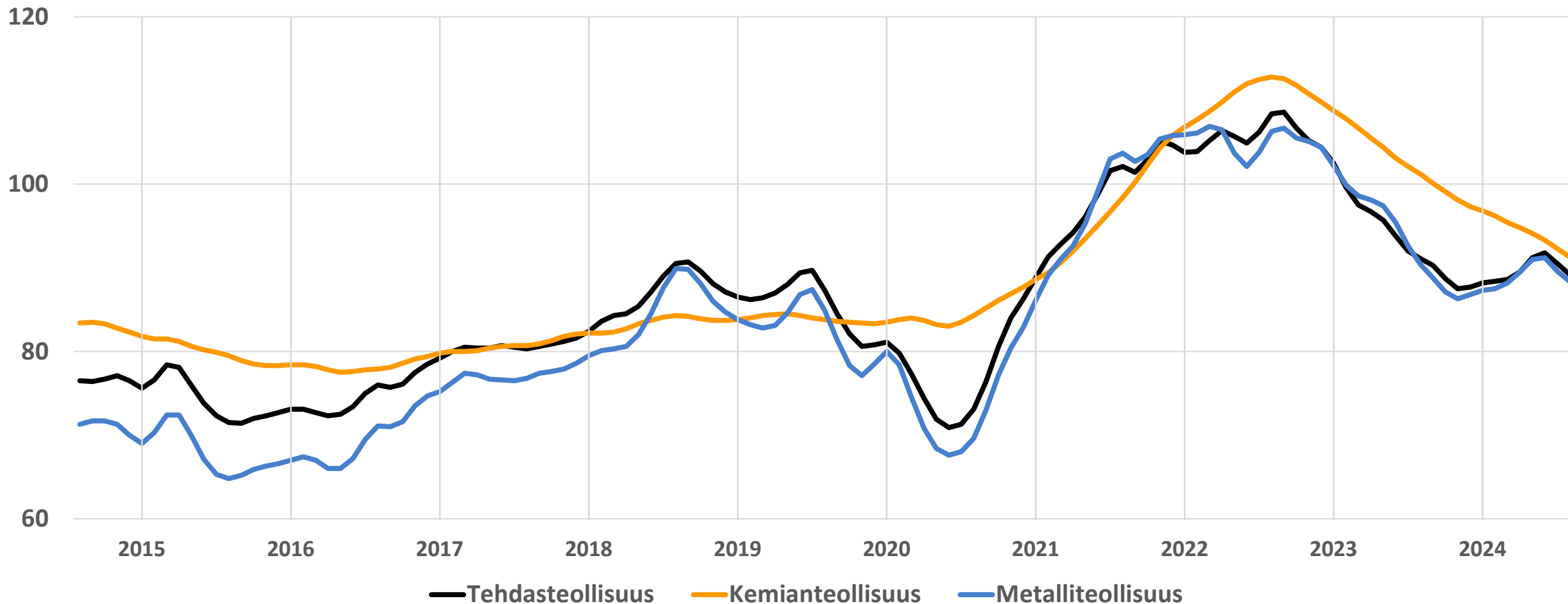

Teollisuuden uusien tilausten arvon kehityksen trendi (8/2014–8/2024)

Kuvio kertoo yritysten uusien tilauksien arvon kehityksen niiden hyödykkeiden ja palveluiden osalta, joiden tuotanto on tarkoitettu tapahtuvan Suomessa sijaitsevalla toimipaikalla.

Indeksi kuvaa suhteellista muutosta kullakin toimialalla. Kunkin kuukauden indeksipisteluku ilmoittaa, mikä osuus (%) uusien tilausten määrä on vuoden 2021 tilausten määrästä. Indeksi kertoo, miten tilausten arvo on muuttunut. Sen sijaan se ei kerro, millä toimialalla tilausten arvo on suurin.

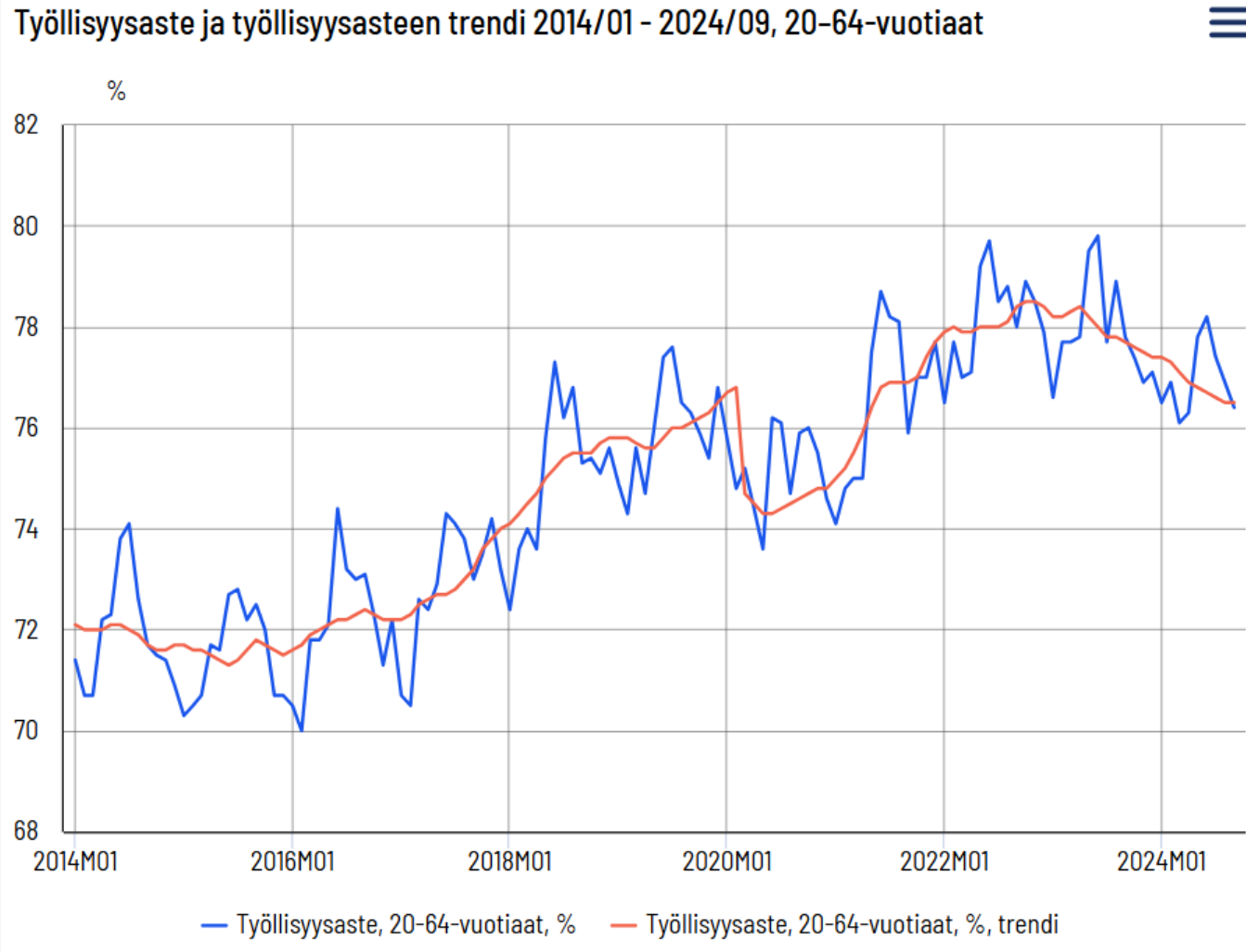
Indeksi (2021=100)

2. Työllisyyden kehitys

Työllisyysasteen trendiluku syyskuussa 76,5 %

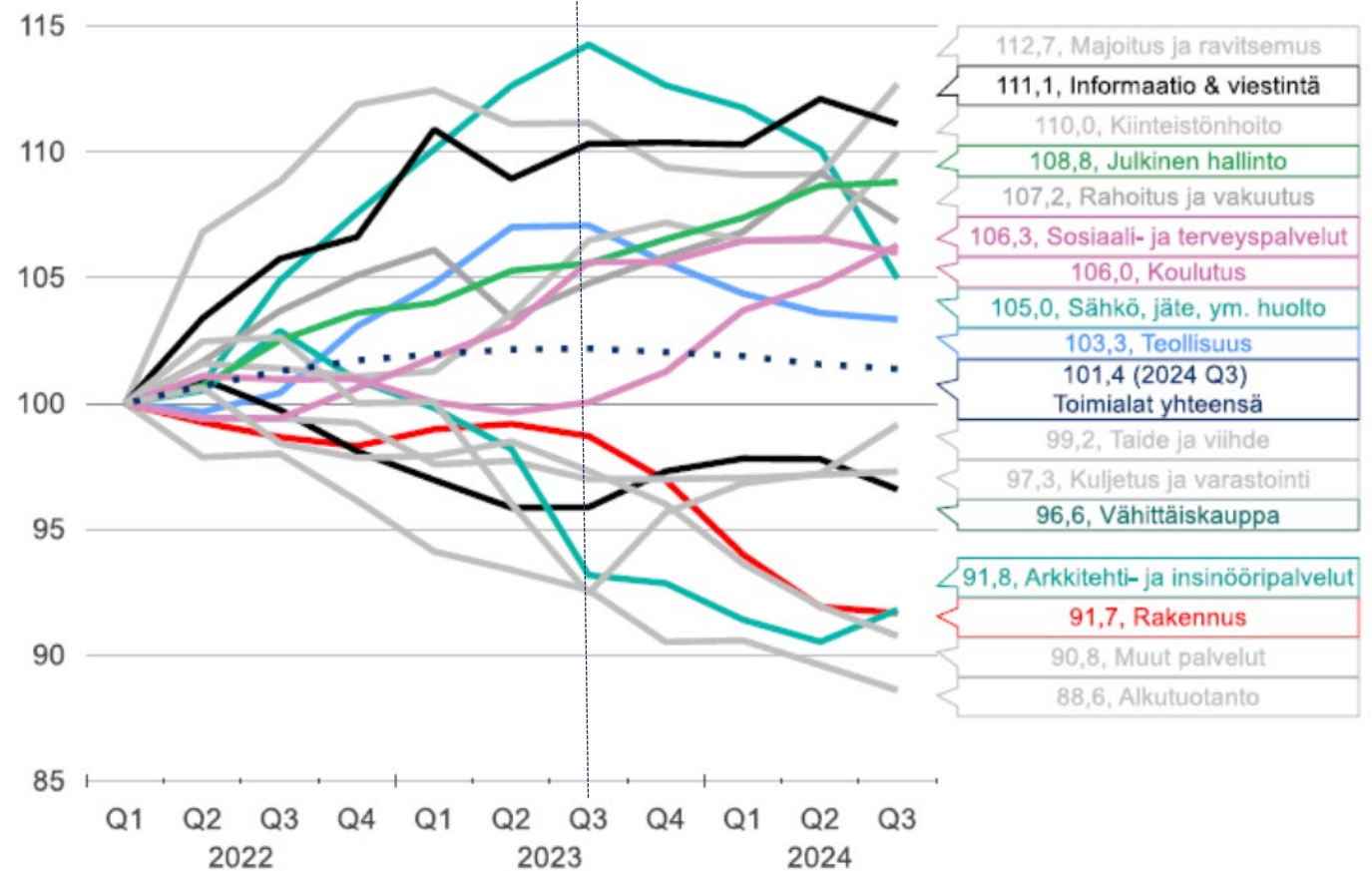

- Työllisyysasteen trendi oli 76,5 % syyskuussa. Vuosimuutos -1,4 %-yksikköä.
- Työllisyysaste kertoo työllisten prosenttiosuuden 20–64-vuotiaasta väestöstä.
- 15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli syyskuussa 8,1 %. Vuosimuutos +1,1 %-yksikköä, joten työttömiä entistä enemmän.
- Työllisyys kehittyy eri aloilla eriaikaisesti ja epätahtisesti. Näin myös duunarialoilla.
- Teollisuudessa on pirstymisen merkkejä odoteltu, rakennusteollisuudessa ja kaupanaloilla tilanne on selvästi heikompi.
- Työvoimatutkimuksessa työllinen = henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään 1 tunnin.

TEM: Alakohtainen työllisyystilanne syyskuussa 2024

- Eri toimialoilla työllisyystilanne on kehittynyt viimeisen kahden vuoden aikana eri tavoin.
- TEM:n tilastoista selviää, että työllisten määrässä muutos parin vuoden takaiseen (Q1/2022) verrattuna on ollut heikointa alkutuotannon, muiden palvelujen, rakentamisen ja vähittäiskaupan aloilla.
- Teollisuudessa työllisten määrä kasvoi hienosti kesään 2023 asti. Vuoden ajan työllisten määrä on laskenut teollisuudessa jonkin verran. (Ks. kuvan katkoviiva Q3/2023.)
- Vaikka pudotusta on tapahtunut, työllisten määrä on teollisuudessa edelleen suurempi nyt, kuin kaksi vuotta sitten (Q1/2022).
- Rakennusalaan verrattuna on teollisuudessa muutos työllisten määrässä ollut vähäisempi.

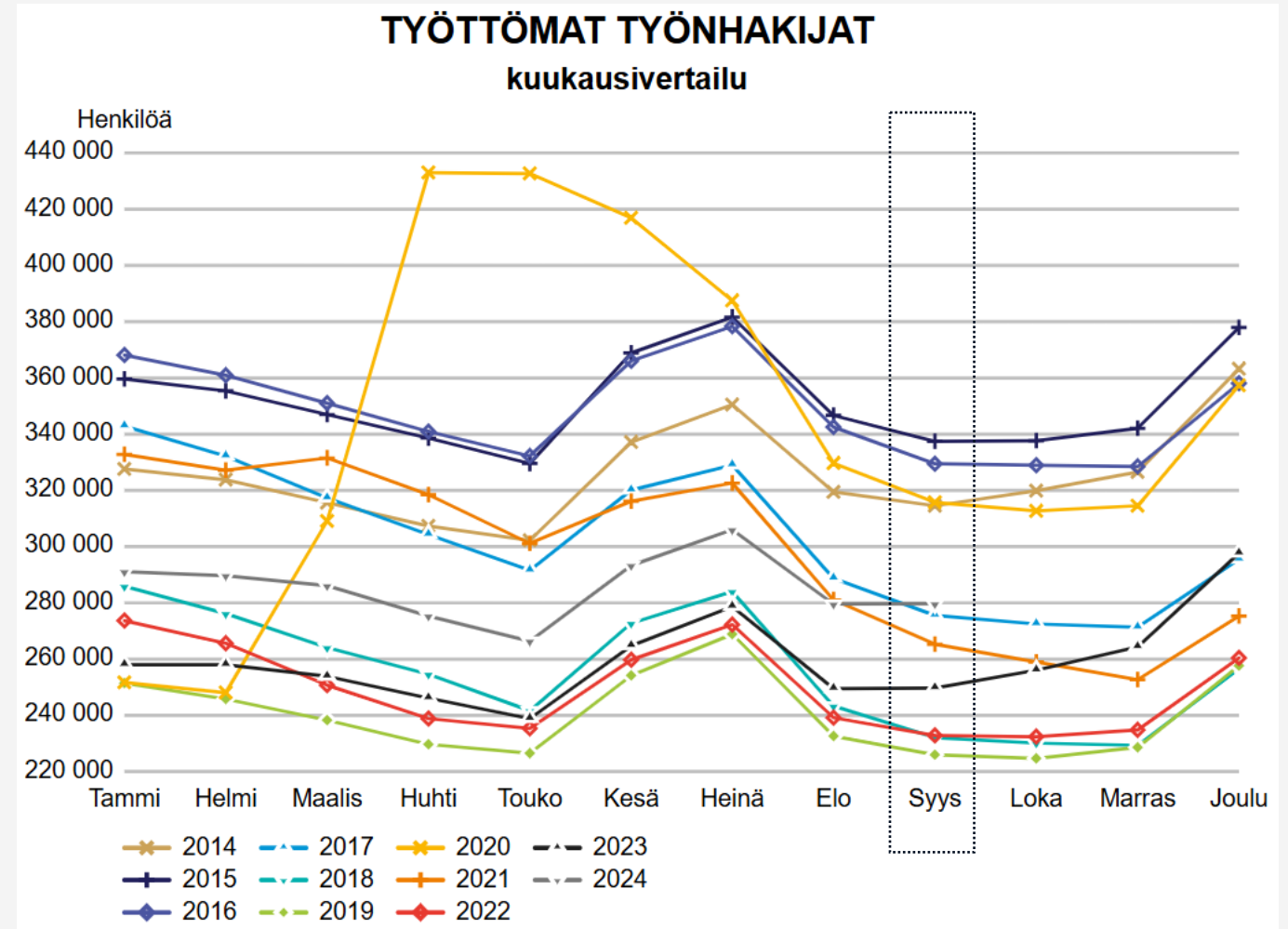
Kuva 3: Työlliset työnantajan toimialan mukaan. Kehitys 1/2022 jälkeen, 2022q1=100, kausitasoitettu.

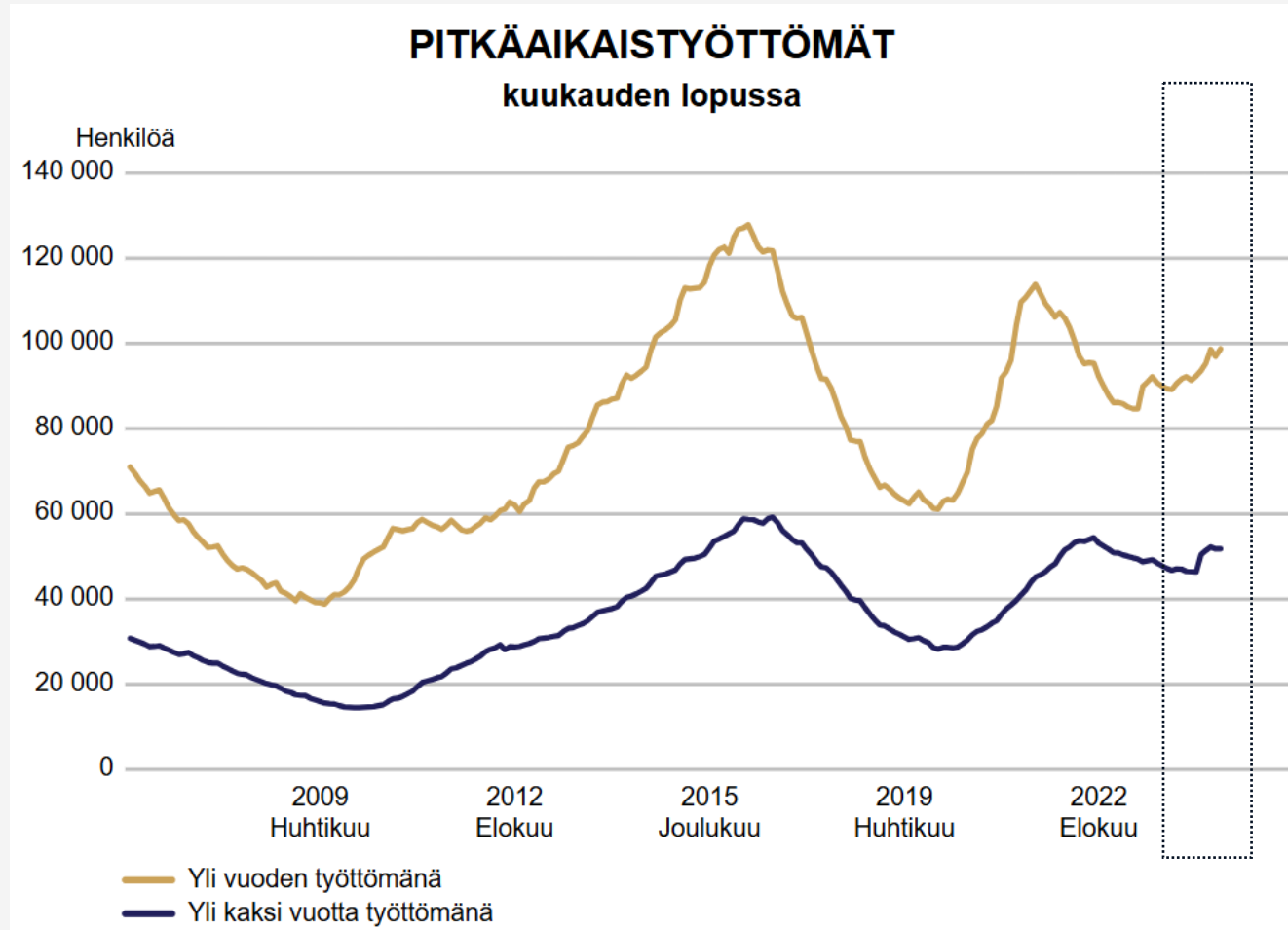
Lähde: Statistics Finland, Labor Force Survey (Quarterly), TEM, Macrobond

TEM: Työllisyystilanne syyskuussa 2024

- Syyskuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 279 700. Vuosimuutos +29 900. Kuukausimuutos +100.
- Kausivaihtelu näkyy vuosina 2014–2024 käyrissä (poikkeuksena koronavuosi 2020). TEM:n tilastoissa työttömien työnhakijoiden määrä tasaantuu kesäajan jälkeen.
- Vuosia 2022 ja 2023 korkeampi työttömien työnhakijoiden määrä selittyy heikolla taloussuhdanteella.
- Nyt kausityöttömyyden lisäksi kyse on suhdannetyöttömyydestä, joka on muuttunut rakennetyöttömyydeksi. Työttömistä monet pitkäaikaistyöttömiä (ks. seuraava dia).
- TEM laskee työttömiksi kaikki työttömät työnhakijat ja kokoaikaisesti lomautetut.

TEM: Työllisyystilanne syyskuussa 2024

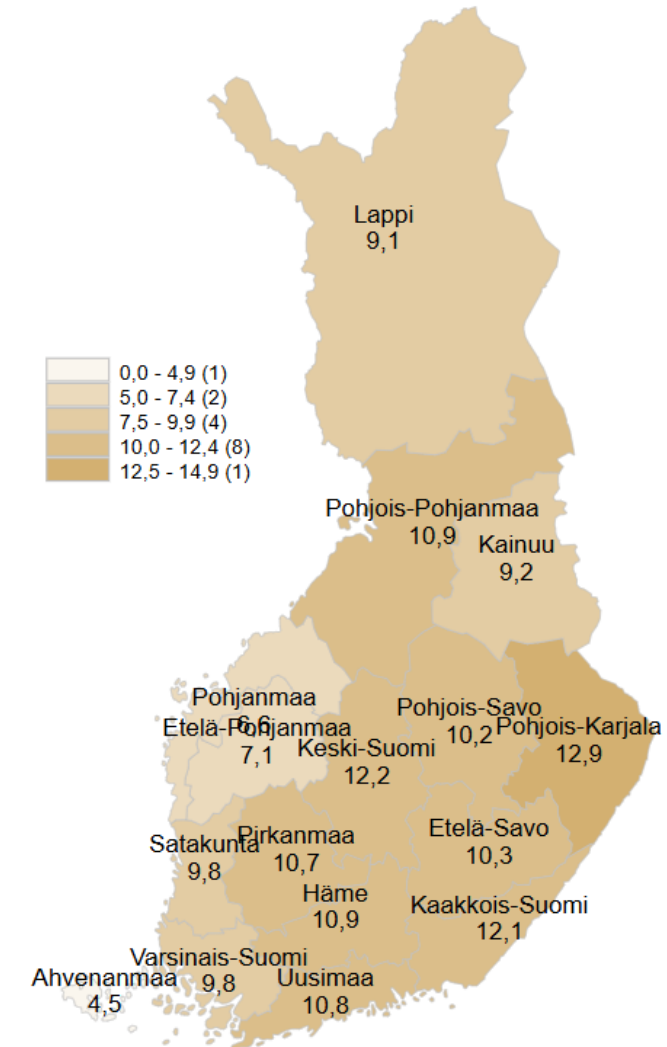

- Yli 1 vuoden yhtämittaisesti työttömänä olleet ovat pitkäaikaistyöttömiä. Heitä oli syyskuussa yhteensä 98 700. Vuosimuutos +8 800. Kuukausimuutos +1 800.
- Pitkäaikaistyöttömiä on jo 35 % kaikista työttömistä.
- Syyskuussa yhtämittaisesti yli 2 vuotta työttömänä on ollut 51 700 työtöntä työnhakijaa. Vuosimuutos +3 900. Kuukausimuutos -100.
- Pitkäaikaistyöttömyys on rakennetyöttömyyttä. Vaikka työpaikkoja olisi alueella avoinna, eivät pitkäaikaistyöttömät työllisty. Syyt moninaiset.
- Syyskuussa kokoaikaisesti lomautettuna oli yhteensä 19 100. Kokoaikaiset lomautukset yleistyivät. Kuukausimuutos +2 000. Vuosimuutos +1 400.

Työttömyyden alueelliset erot

- Syyskuussa 2024 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 10,4 %. Vuosimuutos 1 %-yksikköä.
- Syyskuussa työttömien työnhakijoiden osuus korkein Pohjois-Karjalassa (12,9 %), Keski-Suomessa (12,2 %) ja Kaakkois-Suomessa (12,1 %). Työttömyys on ollut pitkään sitkeintä näillä rakennemuutosalueilla.
- Rakennemuutos tarkoittaa tässä elinkeinorakenteen muutosta. Teollisuuden työpaikat vähenevät ja palvelualan työt lisääntyvät.
- Työllisyystilanne ei juurikaan ole kuukaudessa muuttunut. Työttömien osuudet ovat samalla tasolla, kuukausimuutos -0,1 ja -0,2 %-yksikön luokkaa.
- Ainoastaan Kaakkois-Suomessa työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi elokuusta. Kuukausimuutos +0,5 %-yksikköä.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ELY-keskuksittain

3. Teollisuusliiton jäsenten työllisyyden kehitys

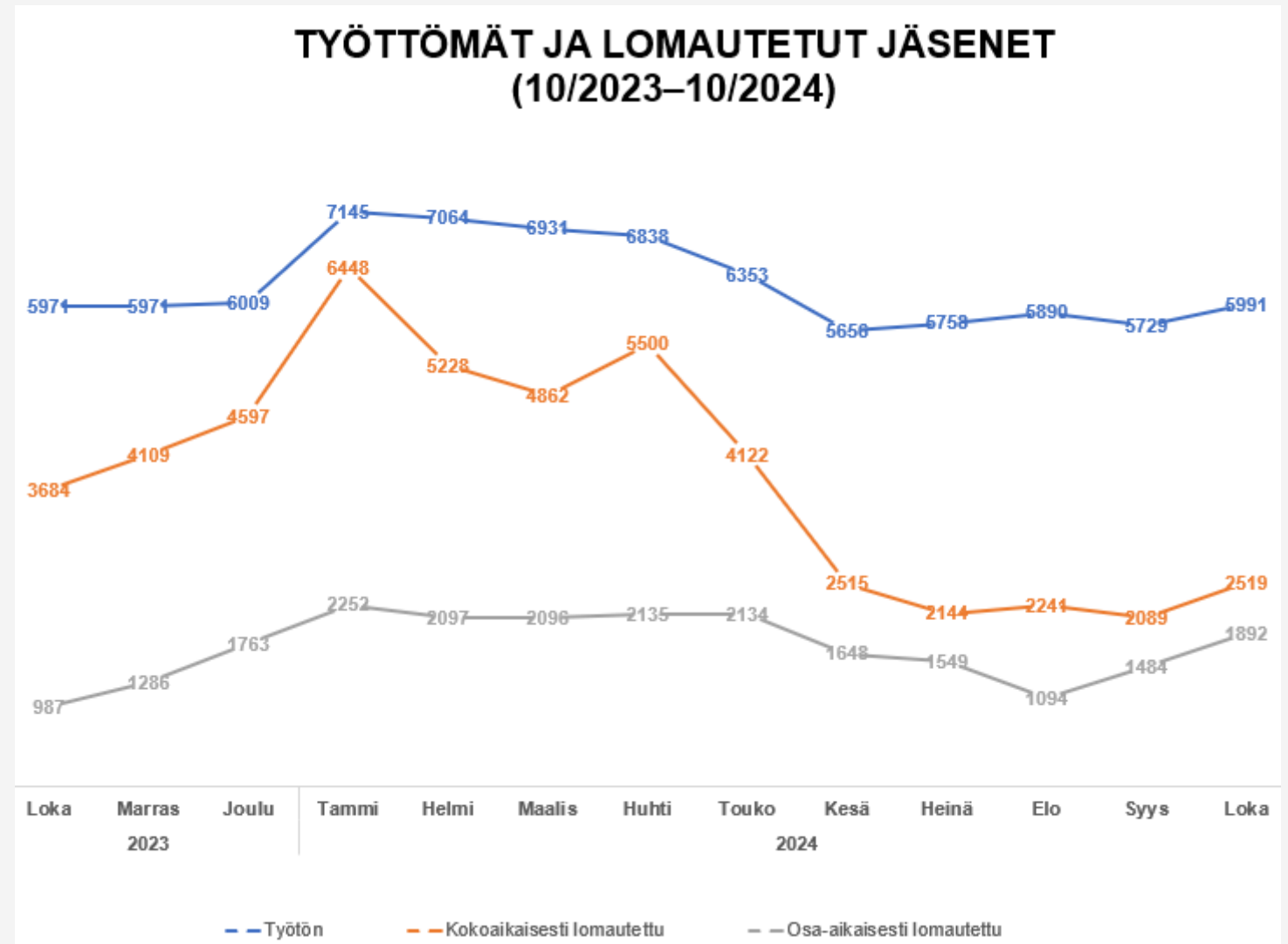
Teollisuusliiton jäsenten työllisyys (10/2023–10/2024)

Heinä-lokakuussa 2024 on työttömien jäsenten määrä ollut 5 600–6 000. Taso on sama kuin loppuvuonna 2023. Lokakuussa vuosimuutos +20.

Lomautusten kokonaismäärä laskenut hieman vuodessa. Vuosimuutos -260.

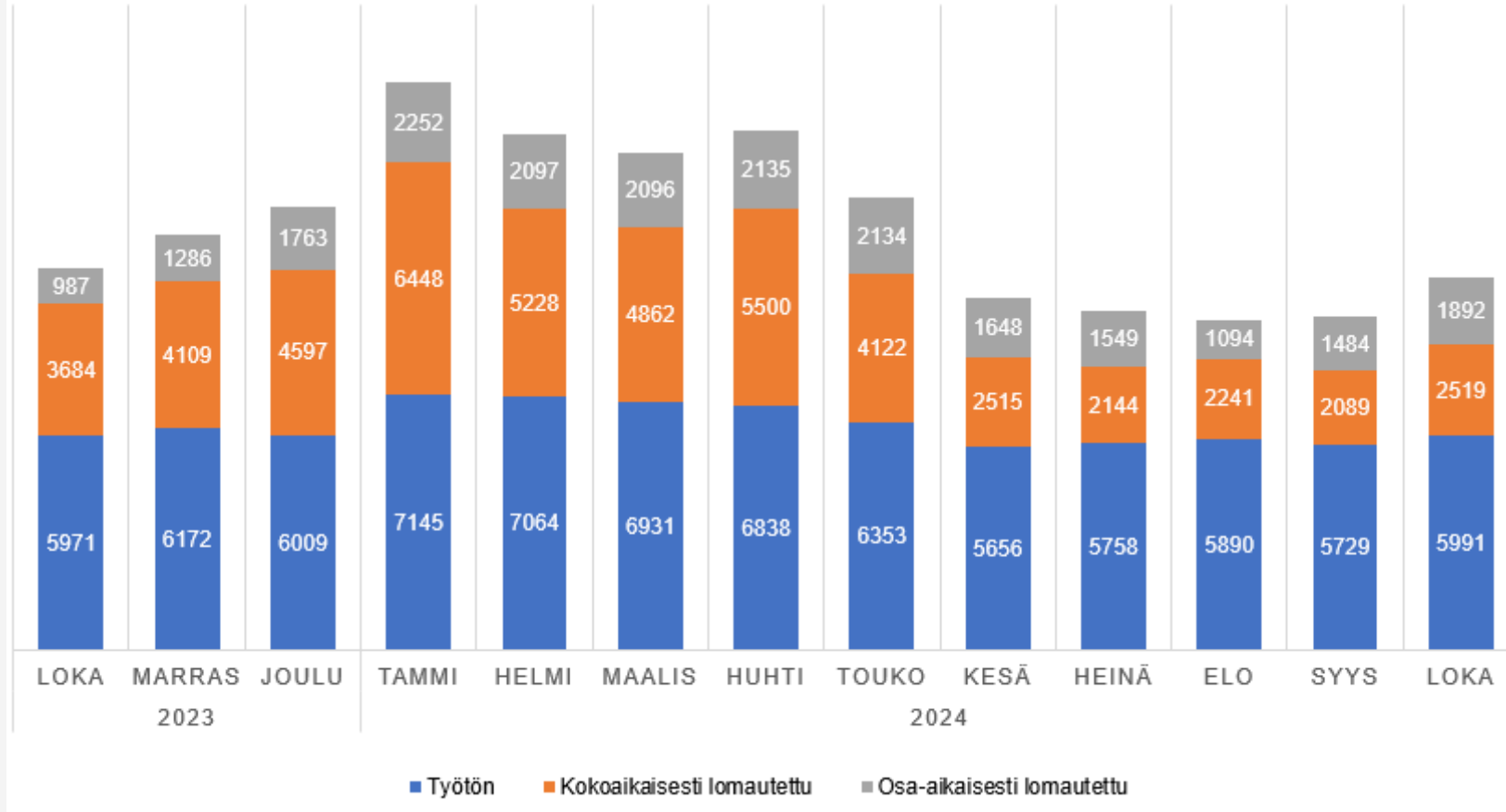
Kokoaikaisesti lomautettujen määrä oli selvästi alhaisempi kuin edellisvuonna. Vuosimuutos -1 165.

Osa-aikaisesti lomautettuja jäseniä oli lokakuussa selvästi enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuosimuutos +905.

Jäsenten lomautukset yleistyneet

**TYÖTTÖMIEN JA LOMAUTETTUJEN JÄSENTEN MÄÄRÄ
(10/2023–10/2024)**

Lokakuussa on jäsenten työllisyystilanne heikentynyt. Työttömänä tai lomautettuna selvästi oli useampi (+1 100) kuin syyskuussa.

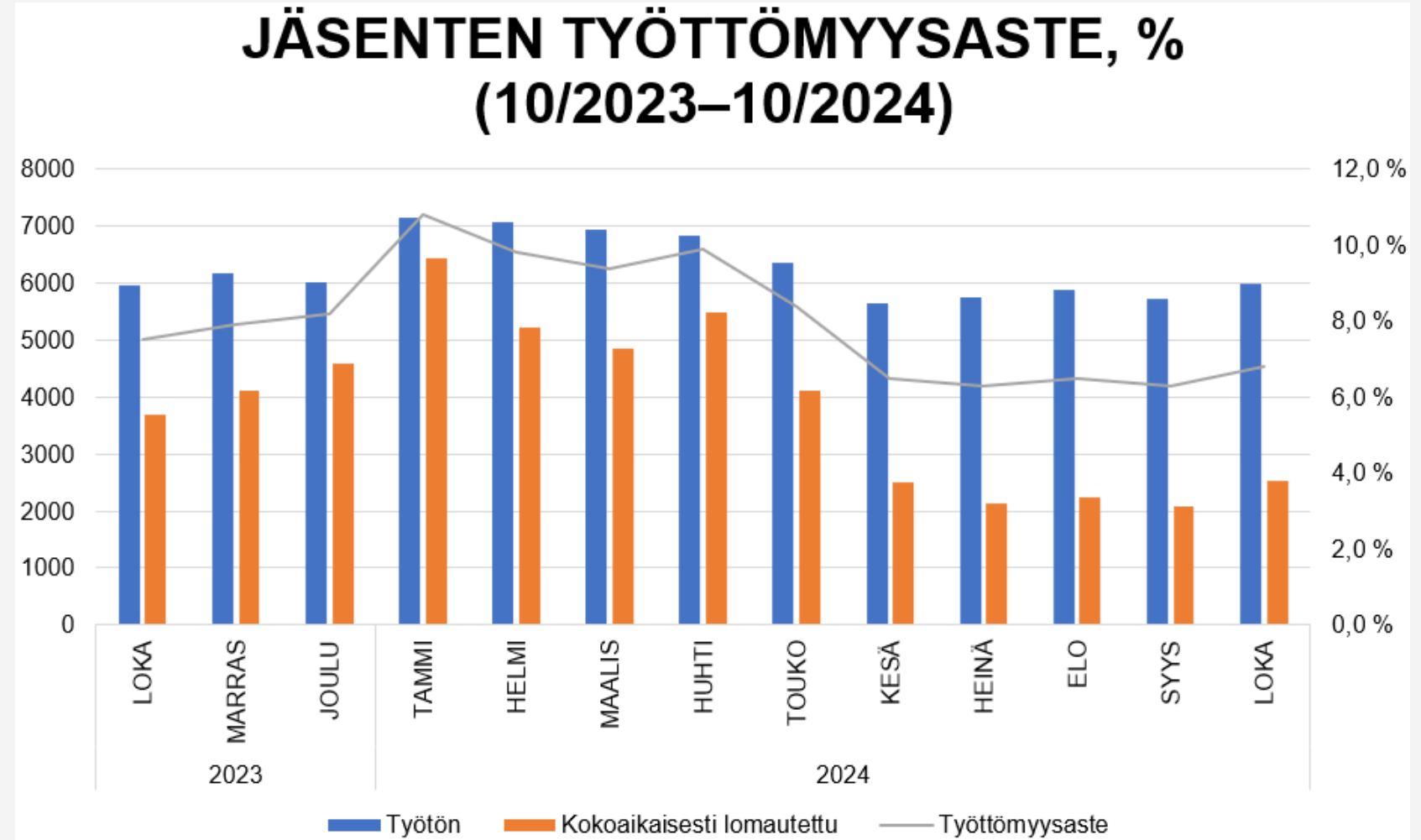
Loppukesästä työllisyysnäkymät ovat heikentyneet. Työttömiä oli lokakuussa 5 991. Kuukausimuutos +262. Pidempään työttömänä olleet ovat pudonneet A-kassan ansiopäivärahalta Kelan työmarkkinatuelle.

Lokakuussa lomautettuna oli yhteensä 4 411 jäsentä. Kuukausimuutos +838. Osa-aikaisten lomautusten määrä kasvoi kuukaudessa (+408) kuten myös kokoaikaisesti lomautettujen määrä (+430).

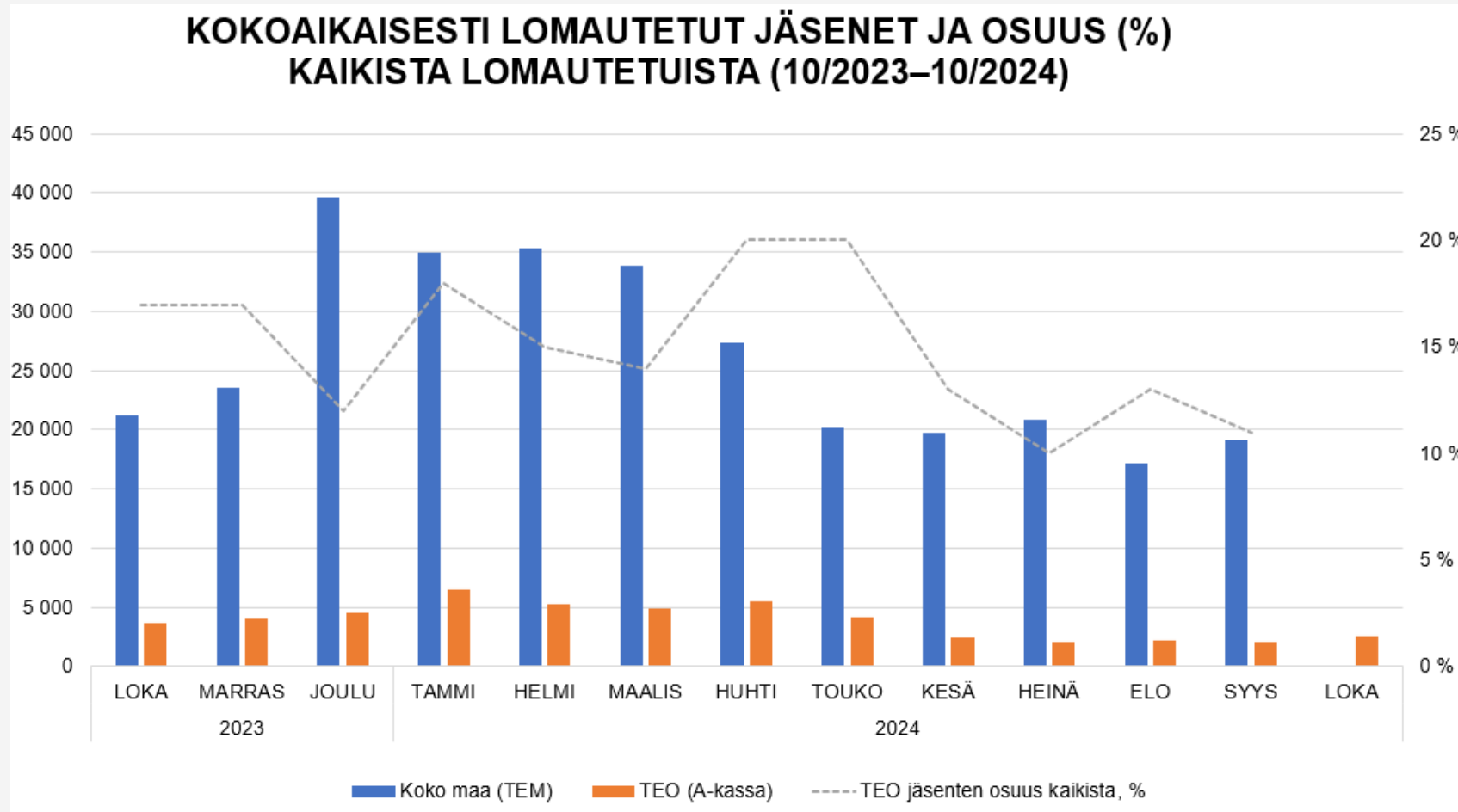
Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste lokakuussa 6,8 %

Lokakuussa Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste palasi heinäkuun tasolle. Kuukausimuutos +0,5 %-yksikköä.

Liiton jäsenten työttömyysaste = työttömien ja kokoaikaisesti lomautettujen yhteenlaskettu osuus (%) kaikista liiton työmarkkinoiden käytettävissä olevista jäsenistä. Laskentatapa on samanlainen kuin TEM:llä.

Syyskuu 2024: kaikista kokoaikaisesti lomautetuista 11 % Teollisuusliiton jäseniä

TEM: Syyskuussa Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 19 100.

Syyskuussa kokoaikaisesti lomautetuista 2 089 oli teollisuusliittolaisia. Syyskuussa heidän osuutensa kaikista kokoaikaisesti lomautettuna olleista oli 11 %.

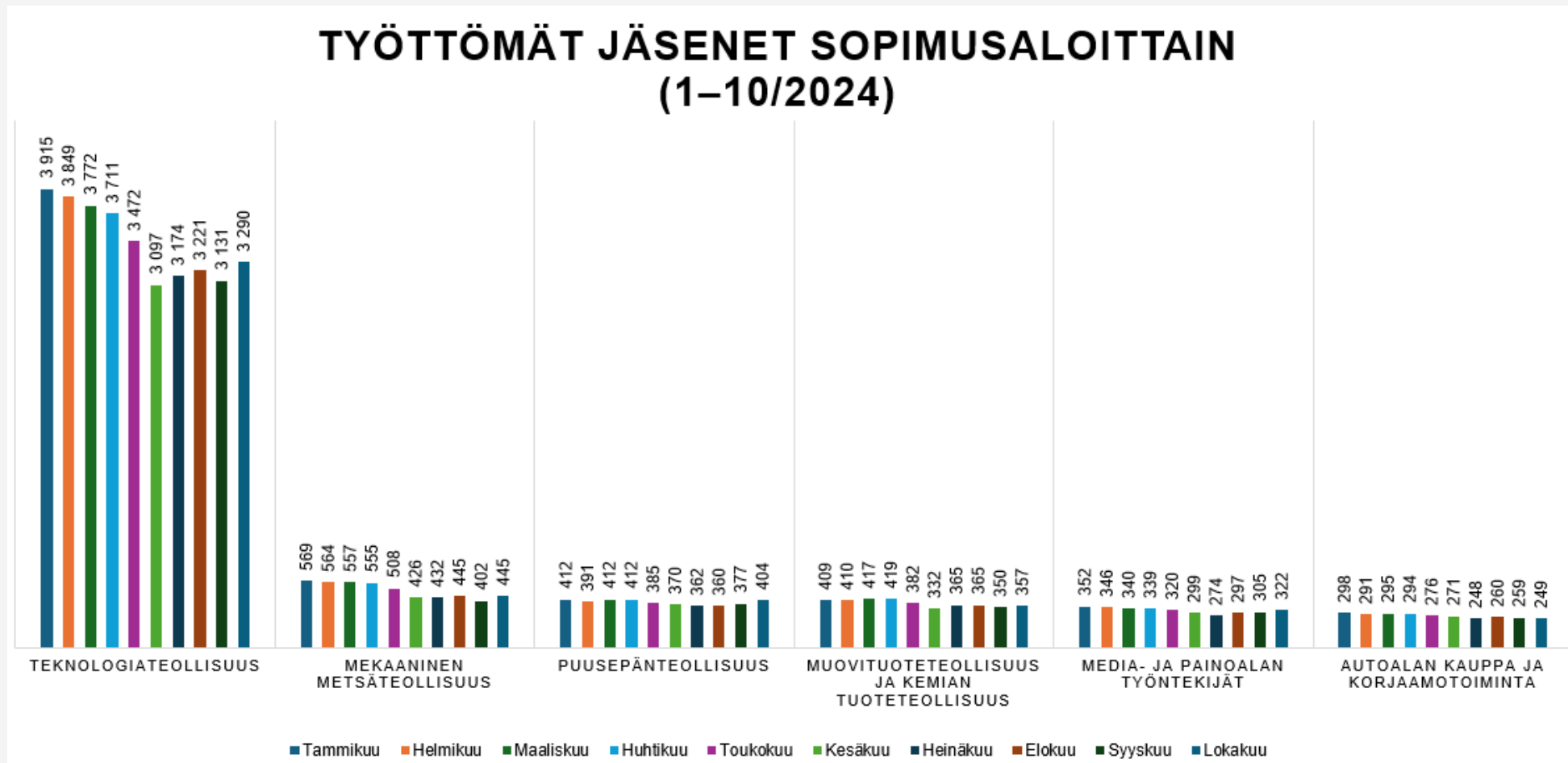
Teollisuusliiton jäsenten työtilanne on parantunut nopeammin kuin joillakin muilla aloilla. Kuitenkin lokakuussa 2024 kokoaikaiset lomautukset ovat jälleen yleistyneet.

Sopimusalat: jäsenten työttömyys kasvoi hieman lokakuussa

Työttömiä jäseniä oli lokakuussa 5 991. Kuukausimuutos +262. Työttömistä 55 % on metallialoilta.

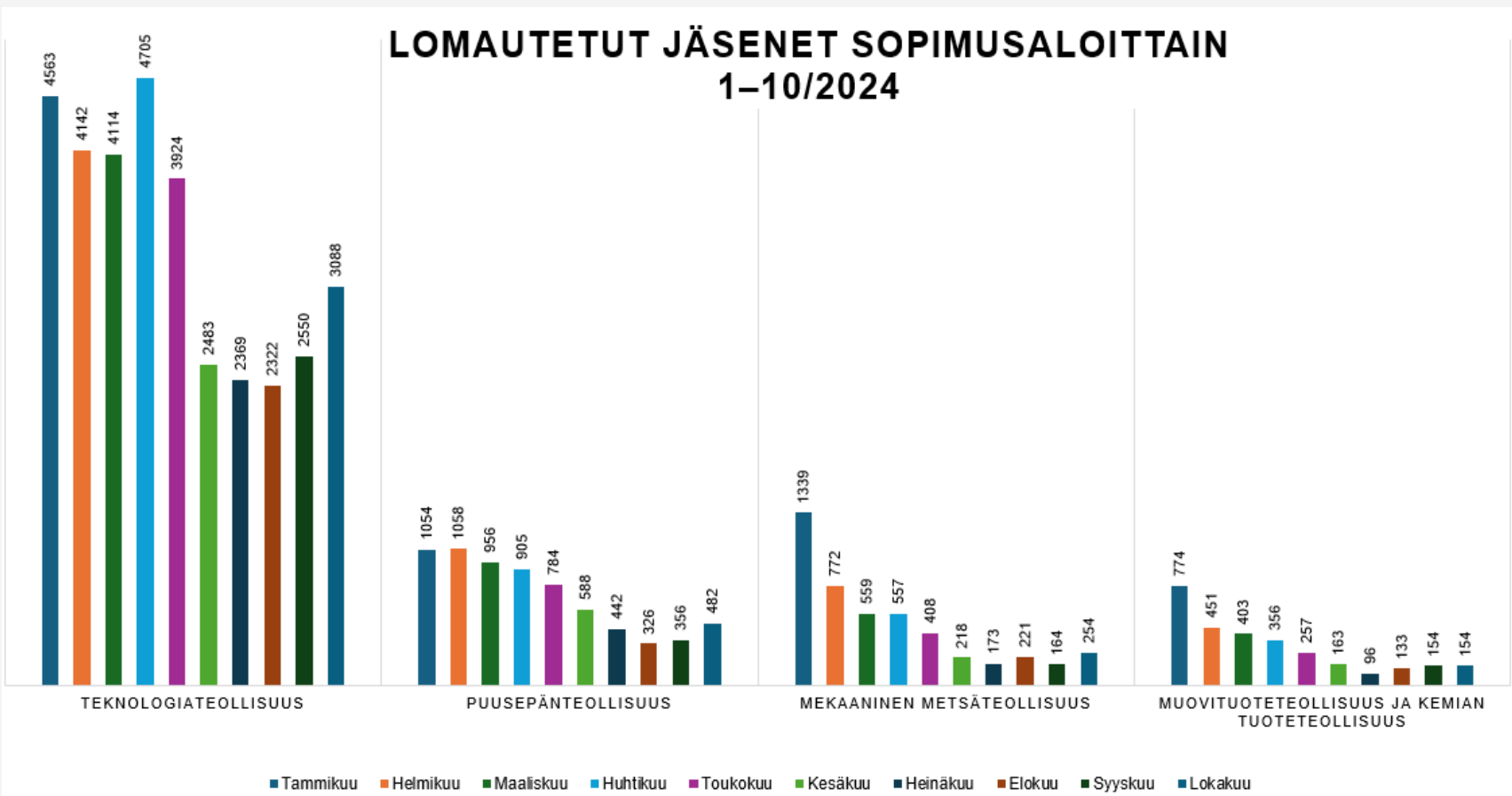
Metalliväen työttömyys on yleistynyt hieman. Kuukausimuutos +159. Kesäkuussa työttömyys alhaisimmillaan, nyt parisataa enemmän työttömänä.

Kuviossa ne sopimusalat, joilla työttömyys oli yleisintä lokakuussa. Muilla aloilla työttömänä on jäseniä selvästi vähemmän.

Sopimusalat: lomautukset yleistyneet jälleen isoimmilla aloilla

LOMAUTETUT JÄSENET SOPIMUSALOITTAIN
1-10/2024

Syyskuussa lomautettuna oli 4 411 teollisuusliittolaista. Lomautukset ovat koskeneet eniten metallialoja. Heidän osuutensa kaikista lomautetuista oli 70 %.

Metalliväkeä oli lomautettuna lokakuussa 3 088. Kuukausimuutos +538.

Paljon lomautuksia on syksyn mittaan ollut Lasikeraamisen teollisuudessa. Lokakuussa 162 alan jäsentä lomautettuna, syyskuussa 128.

Lomautukset kertovat suhdannevaihtelusta. Syyskuussa näytti jo käänne olevan parempaan, mutta lokakuussa otettiin takapakkia.

Kaikkiaan lomautettuja jäseniä on lokakuussa hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuosimuutos -260.

4. Suhdannenäkymät

Timo Eklund & Anu-Hanna Anttila

Korkojen lasku on jatkumassa ennakoitua ripeämpänä

Tämä piristää teollisuuden tulevaisuuden näkymiä

- Korkojen lasku jatkuu vuoden 2025 loppuun asti. Luultavammin korot ovat laskeneet tuolloin noin 2 % tasolle.
- Maailmankauppa ja investoinnit maailmalla kasvavat vuonna 2025. Suomen teollisuuden kilpailukyky on hyvä, joten Suomessa toimivat teollisuusyritykset saavat osansa kasvusta.
- Kasvun mahdollistavat Suomen perinteiset ja asemansa vakiinnuttaneet teollisuusyritykset ja niiden tuotteet.
- Uudet tuotteet ja investoinnit uusiin tehtaisiin ovat olleet vähäisiä.
- Investointeja on peruuntunut ja hankkeet edenneet hitaammin. Hankkeita on yhä käynnissä paljon ja investointien seurauksena tapahtuva tuottavuusloikka on yhä mahdollinen.
- Trumpin valinta presidentiksi saattaa aiheuttaa pulmia Suomessa toimivalle teollisuudelle. Erityishuolta aiheuttavat tullit.
- Tullien myötä vienti Yhdysvaltoihin vaikeutuu, ja kiinalaisia tuotteita voi vyöryä EU-alueelle. Investoinnit saattavat ohjautua Yhdysvaltoihin.

Yhdysvaltojen vaalitulosella on merkitystä Suomelle

Työllisyys ei kohene ilman aktiivista työllistämisen- politiikkaa

- Yhdysvallat on noussut Suomen tärkeimmäksi vientimarkkinaksi. Lisäksi talous ja investoinnit kasvavat siellä jatkossakin.
- Tästä syystä kaupanesteiden lisääntyminen olisi erityisen vahingollista Suomen teollisuudelle.
- EU-maista ei ole odotettavissa samanlaista kysynnän kasvua kuin Yhdysvalloista lähivuosina. Myös Kiinaan on entistä hankalampi viedä tavaraa.
- Orpon hallituksen harjoittaman työpolitiikan vuoksi tilanne on kurjistunut työmarkkinoilla. Ansioturvaa on heikennetty ja etuusjärjestelmien turvaverkkoja purettu.
- Leikkaustoimilla on pikemminkin luotu uusia työttömiä ja pitkäaikaistyöttömiä. Missä viipyy aktiivinen työvoimapolitiikka?
- Loppuvuonna suhdanne- ja kausityöttömiä tulee lisää tällä menolla. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa, jollei suhdannetyöttömyyttä saada kuriin. Näin suhdannetyöttömyys muuttuu entistä vakavammaksi rakennetyöttömyydeksi.

5. Liitteet: Suhdannekuvat

Sami Myllyniemi & Nina Klinga

Metalliteollisuuden vienti

Tavaraviennin arvo (8/2024), kumulatiivinen vuosimuutos (Q3) ja vuosimuutos

	Elokuu 2024 (milj. euroa)	Viennin arvon vuosimuutos vuoden alusta (%) (2024:1–2024:8/ 2023:1–2023:8)	Viennin arvon vuosimuutos, viim. 12 kk (2023:9–2024:8/ 2022:9–2023:8)
Koko tavaravienti	5 614	-5,4 %	-6,5 %
Metalliteollisuus yhteensä	2 751	-5,4 %	-3,4 %
Metallit	909	-6,8 %	-5,6 %
Metallituotteet	121	-2,6 %	-1,9 %
Koneet ja laitteet	716	-10,1 %	-6,9 %
Sähkö- ja elektroniikka- teollisuuden tuotteet	786	-8,2 %	-10,5 %
Kulkuneuvot	218	20,4 %	24 %

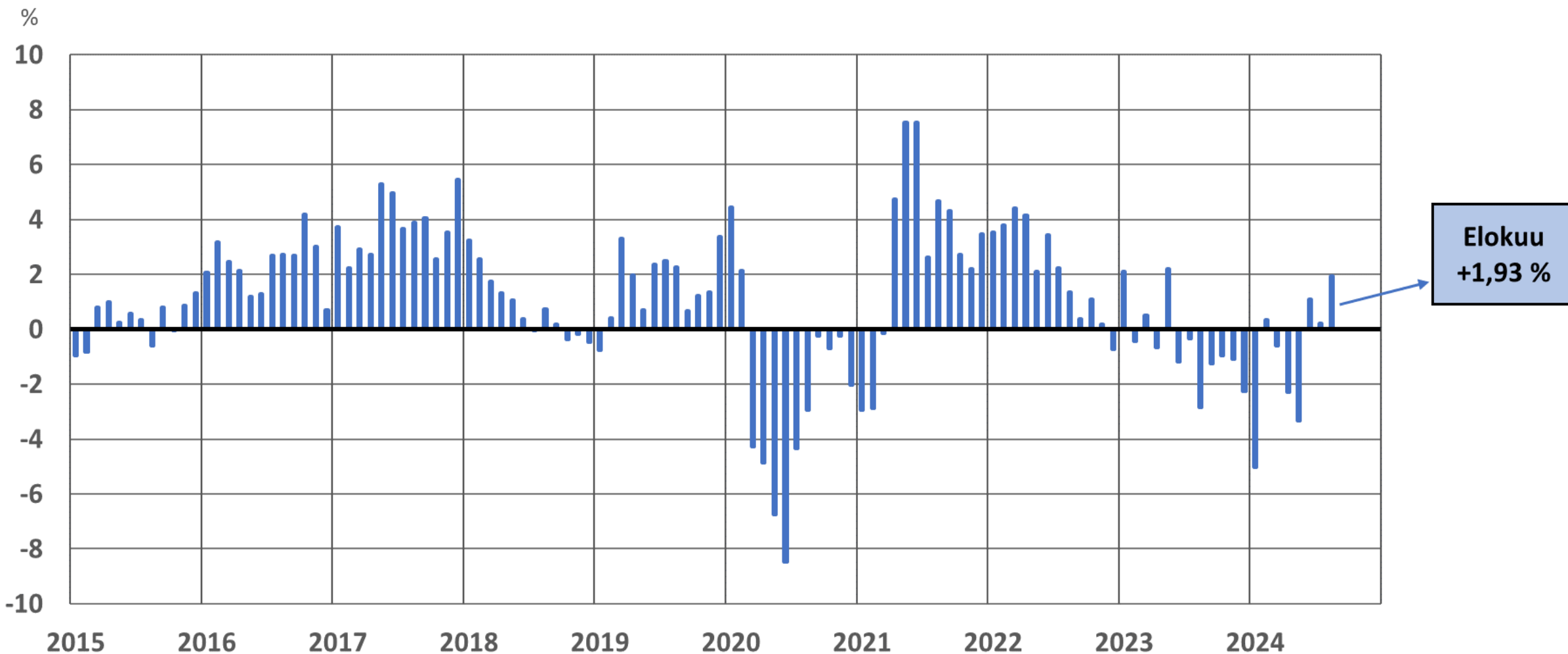
Kemian-, puutuote- ja muun teollisuuden vienti

Tavaraviennin arvo (8/2024), kumulatiivinen vuosimuutos (Q3) ja vuosimuutos

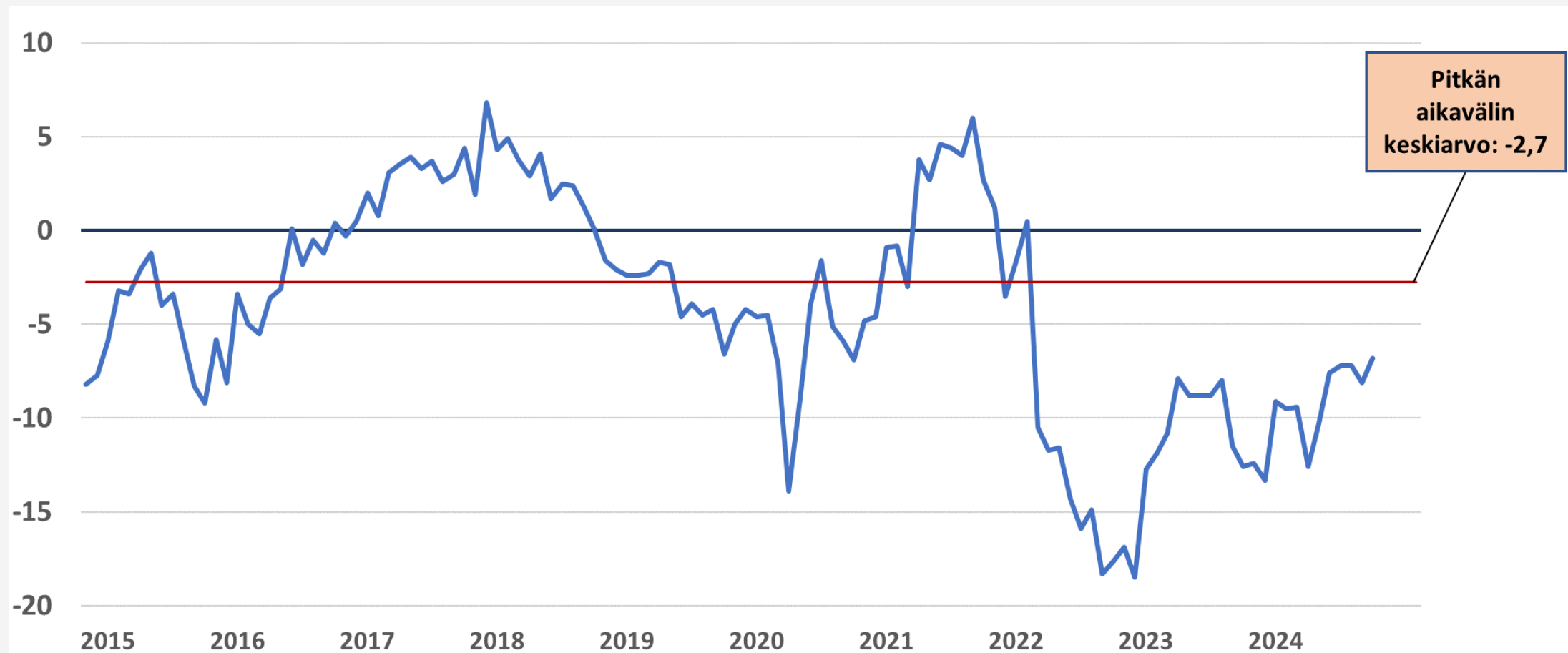
	Elokuu 2024 (milj. euroa)	Viennin arvon vuosimuutos vuoden alusta (%) (2024:1–2024:8/ 2023:1–2023:8)	Viennin arvon vuosimuutos, viim. 12 kk (2023:9–2024:8/ 2022:9–2023:8)
Koko tavaravienti	5 614	-5,4 %	-6,5 %
Öljytuotteet	391	-29,7 %	-22,2 %
Kemikaalit	464	-5,6 %	-12,7 %
Lääkkeet	115	1,4 %	6,6 %
Kumi- ja muovituotteet	139	-2,5 %	-6,3 %
Puutavara, puutuotteet ja huonekalut	256	-1,3 %	-7,5 %
Tekstiilit, vaatteet ja nahkatuotteet	68	-7,5 %	-10 %
Kustannus- ja painatuspalvelut	24	-28 %	-26,7 %

Kansantalouden tuotanto (1/2015–8/2024)

Tuotannon työpäiväkorjattu vuosimuutos, %

Kuluttajien luottamusindikaattori (9/2014–10/2024)

**Teollisuus
liitto**